

DISCURS DEL DEBAT D'INVESTIDURA DEL M.I. SR. JOSEP PINTAT FORNÉ

Molt il·lustres senyores Conselleres i senyors Consellers:

És un honor per a mi, avui i en aquesta entranyable sala del Consell General deixar constància d'un programa, d'unes accions i d'un compromís per al nostre país i per a la nostra societat. Liberals d'Andorra es va presentar als comicis per responsabilitat i per gratitud perquè Andorra ens ho ha donat tot, i perquè pensem que la nostra forma de fer pot aportar molt al present i el futur d'Andorra.

Volem que Andorra continuï sent un lloc de pau i prosperitat, un Estat sòlid i amb vigència en el temps. En aquest sentit, el grup parlamentari liberal que representa en aquesta cambra a la segona força més votada en els comicis del passat 1 de març, presenta en la meva persona la seva candidatura a cap de Govern.

Els darrers esdeveniments en matèria econòmica i financera ens han portat a una entrada de legislatura completament atípica, sens dubte moguda i sobre tot transcendent.

Andorra es troba en un moment cabdal de la seva història encaminada cap a un rumb desconegut, en què cal centrar el debat sota un paràmetre comú que vull transmetre a totes les forces aquí representades: Política d'Estat. Visió d'Estat i sens dubte acords d'Estat.

El desafiament que provoca el fet de ser un país obert al món i que aquest hagi experimentat importants canvis en les dues darreres dècades demana responsabilitats constants a l'alçada dels esdeveniments. Molts dels quals, com hem pogut veure recentment, marcats per reguladors que es troben a milers de quilòmetres de distància i que ni tant sols coneixen la nostra llengua, les nostres costums, ni l'espai que habitem.

Aquest fet ens ha de fer reflexionar però calibrant, i molt, que la dimensió de la nostra immersió al sistema globalitzat ha d'estar pensada, sospesada i decidida en clau d'abast ja no únicament nacional. I sempre tenint com a referent inequívoc la defensa de qui som i a on volem anar.

Veiem un univers on els poderosos volen apartar els petits; on en un obrir i tancar d'ulls tots aquells aduladors, suposats bons amics, passen a un estat superior de distància i silenci. Aquesta és la primera lliçó que hem d'anotar del que està succeint. Tot el que fem i el que tindrem que fer depèn de nosaltres.

Els liberals volem incidir en el temps de les coses i sobre tot en el contingut, i permetin-me que m'expliqui:

Primerament hem de creure i confiar en les nostres possibilitats i veure en Andorra un lloc de persones emprenedores, compromeses amb l'entorn, sensibles amb les tradicions i respectuoses.

La nostra societat, la nostra gent és treballadora, solidària i agraïda, afable en el tracte i amb visió global de futur.

Ens uneix per sobre de tot un sentiment d'orgull de pertinença a un territori lliure i sobirà que amb molt d'esforç i sacrifici, però també amb solidaritat, s'ha guanyat el seu espai en l'escena internacional. I aquest sentiment és el primer compromís que hem de posar de relleu per sobre de qualsevol altre.

Alguns en diem especificitats, d'altres simplement identitat. Diguem-ho com sigui, però no podem renunciar a tot allò que ens ha fet ser com som.

A tots aquells que ho han patit, i també gaudit, a tots els homes i dones que durant molts segles han anat forjant una cultura, unes tradicions i un model de vida i de país, els ho devem. I nosaltres tenim la mateixa obligació envers les noves generacions per tal de deixar un llegat, si més no, igual al que hem trobat.

Encertar en les decisions, és avui més important que mai perquè el marge d'errada és molt petit. Necessitem, doncs, dels millors encerts, per aconseguir mantenir els fonaments que han de continuar forjant les bases d'un bon futur.

El nostre full de Govern, ens marca els dos escenaris que hauran de gravitar, en l'òrbita de les decisions que haurem de prendre per tal de poder continuar assumint les responsabilitats i els compromisos als quals ens hem compromès.

En un món globalitzat i en constant evolució, estem obligats a canviar les pràctiques tradicionals per accions amb objectius ben definits. I per començar hem d'explicar qui som, d'on venim, i què volem.

Avui més que mai, hem d'assolir una veu andorrana, forta, segura i decidida, que recuperi l'espai que sens dubte necessitem per mantenir el nostre Estat en constants normals i transmetent confiança.

No és moment de presses, però tampoc de pauses. És moment de fer accions pensades, passos segurs i sobre tot que tinguin, com a principi vertebrador la nostra identitat i especificitat.

Deia que el nostre full de ruta de Govern, defineix clarament que la realitat a la què avui ens enfrontem precisa treballar de forma simultània, en dos escenaris: el local i l'internacional. I el proper punt del qual parlaré així ho evidencia.

Com tots sabem, Andorra viu ara mateix el moment més delicat de la seva història recent. Un informe d'una agència del Departament del Tresor dels Estats Units, ens ha posat en el focus mundial i ha generat un risc sistèmic del nostre sistema financer, que com bé saben, al nostre país té un pes molt important en el Producte Interior Brut.

És una situació que requereix solucions internes, com no pot ser d'una altra manera, i paral·lelament que calmi els mercats internacionals i ens torni a donar garanties externes com a plaça financera fiable, davant les incendiàries informacions que tant mal, potser interessat, ens estan fent.

I també, i no menys primordial, cal pensar en donar resposta a moltes persones i famílies, que avui dia veuen perillar els seus llocs de treball i els seus estalvis.

El document del FINCEN del passat 10 de març ha evidenciat dos aspectes revolucionaris de la comunicació: la immediatesa, i la universalitat. El xoc ha estat brutal per la seva contundència, per lo inesperat, i per lo poc preparat, que estava el Govern davant d'aquesta nova realitat. Aquesta situació ha evidenciat que els mecanismes clàssics de diàleg entre estats amics han estat substituïts per aquest mètode gràcies a les noves tecnologies de la comunicació.

Estem davant d'una crisi d'una magnitud i d'unes conseqüències encara avui difícils d'avaluar, però que poden ser molt negatives per al present i futur d'Andorra si no som capaços d'elaborar un full de ruta, que ens permeti donar passos en la direcció idònia. I torno a reiterar que ho hem de fer tant en l'àmbit intern com en l'extern.

El Govern en funcions ha pres unes decisions que avui no cal ni valorar ni criticar. Ja vindrà el dia que, si s'escau, s'haurà de fer.

El que sí cal, i així ho ha fet el grup polític del qual en formo part, és fer costat al Govern, plenament i sense retrets. Ara bé, sí els puc assegurar, que si sóc escollit cap de Govern, m'asseguraré que un estat amic, com és Estats Units, no ens avisi el dia 9 que el dia 10 farà un comunicat sense que la nostra diplomàcia ni altres organismes de l'Estat estiguin assabentats.

És important no baixar la guàrdia, parlem del nostre futur i hem de ser conscients. Hem de fer tots els intents per defensar i garantir el nostre sistema financer. I rectificar, millorar o canviar el que calgui, per prevenir que aquests esdeveniments no tornin a passar.

És necessari doncs, una anàlisi global dels eixos on cal o no actuar, i un full de ruta amb visió de futur. Els liberalsensem que recuperar el bon nom i la confiança en el nostre país, serà un enorme treball, llarg en el temps, ens esperen anys difícils, i ja hem vist que no podem comptar amb gaires amics.

Així doncs, caldria ja des d'ara fixar alguns objectius ben clars i ben comunicats internacionalment. En primer lloc:

- Crear un banc central que reguli el nostre sector financer i sigui el garant del finançament de les nostres institucions.
- Segon, entrar a formar part del Fons Monetari Internacional.
- Tercer, en un termini màxim de deu anys, Andorra ha de ser un país triple AAA.
- Quart, crear un fons sobirà.
- I cinquè, dotar a la Fiscalia, UIF i l'INAF dels mitjans i competències necessàries per actuar eficaçment davant les noves amenaces i perills internacionals, responent al nou context que comporta la internacionalització de la Banca andorrana.

La crisi financera que estem vivint té un lligam troncal amb les relacions exteriors que hem de mantenir amb els nostres veïns, és a dir amb la Unió Europea. Però hem de ser vigilants per tal que la debilitat actual no ens faci anar capcots a Brussel·les. Dit d'una altra manera, avui semblaria que no toca avançar en aquest dossier.

La nostra prioritat és centrar-nos en solucionar la crisi nacional i internacional en la qual Andorra està immersa actualment. De totes formes, com a candidat a cap de Govern, vull reafirmar que Andorra és un estat sobirà.

Amb l'entrada a les Nacions Unides l'any 1993, el nostre país es va incorporar a l'escena internacional, acceptant-ne les regles del joc, els drets i les obligacions, les oportunitats i els reptes. Els petits estats del món han desenvolupat estratègies de relació amb l'exterior que van més enllà de la pura relació del "jo dono i tu dones" de la diplomàcia tradicional, bàsicament perquè no disposen de les eines de pressió directa o indirecta dels més grans. El nostre full de ruta en política exterior es basa en quatre eixos:

Primer, serietat en les obligacions.

Segon, desplegament diplomàtic adequat.

Tercer, concreció dels interessos i dels eixos d'actuació de l'Estat.

I quart, promoció dels valors del poble andorrà envers l'exterior.

Els estats sobirans són iguals jurídicament en el concert de les nacions. Quan Andorra agafa una obligació, sigui esdevenint membre d'un organisme internacional o comproment-se mitjançant un tractat internacional, ha d'ésser molt conscient de les seves obligacions perquè tocarà complir-les puntualment, tot i vetllant pel compliment de les de l'altra part contractant.

Per això cal prudència i consell abans de prendre obligacions però, al mateix temps cal avaluar la nostra capacitat i els mitjans de què disposem per posar a l'abast del seu compliment un cop donat el compromís. La seriositat en aquest aspecte és l'essència mateixa de la credibilitat del país i dels seus habitants.

Per fer front a aquestes obligacions i exercir els drets que dóna ser membre de la comunitat internacional, hem d'assegurar un desplegament diplomàtic adequat, amb professionals suficients i un pla de formació progressiva dins un marc regulat i modern, que no contingui els defectes dels antics marcs, una mica feixucs de les diplomàcies d'un altre segle però, que permeti un desplegament als principals llocs on es debaten els diferents interessos d'Andorra de manera continuada per obtenir informació, reaccionar ràpidament en cas de dificultat i assegurar el seguiment dels dossiers polítics i, cada vegada més, econòmics.

Per tal que aquesta diplomàcia pugui actuar, calen unes grans línies de política exterior consensuades pel Consell General i pel Govern, basades en els principis dels interessos de l'Estat. Si no tenim clar què volem a casa i anem tots a l'una, no serem capaços de negociar a l'exterior amb una sola veu.

Això no vol dir que no hi hagi d'haver un debat animat sobre política exterior, però un cop decidides les actuacions, els nostres interlocutors han d'escoltar un sol missatge.

Per arribar a aquests consensos necessaris, el Govern i el grup parlamentari que li dóna suport tenen una responsabilitat major de compartir la informació de la qual disposen en tot moment en qüestions de política i estratègia exterior, i de cercar el debat i l'intercanvi d'idees constant amb els grups de l'oposició. Només una anàlisi raonada i informada ens pot portar a definir conjuntament els interessos i els eixos d'actuació exterior de l'estat. I aquest és el meu compromís.

Actualment, la Unió Europea s'ha dotat d'un mandat de negociació per poder negociar un acord d'associació amb Andorra, Mònaco i San Marino. L'associació permet entrar en matèries de les quatre llibertats.

També permet desenvolupar lligams en altres àrees dins dels límits de les competències delegades a la Unió Europea en les matèries rellevants.

Andorra té coberta la circulació de béns mitjançant l'acord duaner de 1990. Andorra ha desenvolupat lligams universitaris emprant l'acord de cooperació, però podria haver desenvolupat més aquest acord en àrees com el medi ambient, la comunicació, la informació, la cultura, l'educació, la formació professional, la joventut, qüestions socials o de salut, les xarxes transeuropees i el transport, o la política regional, tots inclosos en l'acord de cooperació existent, signat al 2004.

És clar que, desenvolupar aquestes àrees, necessita que les instàncies andorranes competents determinin quins són els seus interessos en la matèria.

L'Espai Econòmic Europeu on hi ha Liechtenstein, Islàndia i Noruega, comprèn aquestes qüestions més les quatre llibertats, es a dir la lliure circulació de béns, capitals, persones i serveis dins de l'espai geopolític de la Unió Europea.

Vist l'acord d'unió duanera, Andorra ja està en plena sintonia amb la Unió Europea en matèria de circulació de béns. Quan s'ha avaluat en el passat la possible entrada d'Andorra a la Organització Mundial del Comerç, sempre ha sortit la qüestió de si l'acord de 1990 comprèn "substancialment tot el comerç" d'Andorra, i caldria vetllar, si s'escau, en tota negociació futura que no hi

hagués un intent de renegociació dels termes de l'acord duaner a menys que això fos clarament beneficiós per a Andorra.

La dificultat en la negociació d'un acord d'associació rau principalment en la qüestió de la circulació de persones. La Unió Europea no pot acceptar termes com els que varem obtenir en els trilaterals amb Espanya i França.

La Unió Europea només podrà negociar termes recíprocs, és a dir establir el principi jurídic de lliure circulació i establiment bilateral.

El que sí pot acceptar (com ho ha fet amb Liechtenstein per exemple) són períodes transitoris (amb possibilitat de renovació) i/o clàusules de salvaguarda. És a dir que, per exemple, vistes les condicions demogràfiques d'Andorra, no s'autoritzarà l'establiment a Andorra fins a passat uns anys, o no es permetrà mentre hi hagi determinat percentatge de la població estrangera al nostre país perquè Andorra ha de saber abans de la negociació quines clàusules pot negociar i quins són els interessos que ha de defensar.

Fins ara, tothom ha defugit parlar de la matèria de les negociacions i el debat s'ha centrat en els termes jurídics: si era millor un acord d'associació, o l'entrada a l'Espai Econòmic Europeu.

Aquest és bàsicament un debat de forma jurídica de l'acord, -substancialment irrellevant- i el que cal és centrar-nos en els temes concrets i establir quins són els interessos concrets d'Andorra en cada un dels punts que haurem de negociar.

I em pregunto: interessa a Andorra que els Andorrans puguin establir-se en els 28 estats de la UE?. Interessa prou com per acceptar l'establiment dels ciutadans europeus d'aquests estats a Andorra, al menys en principi? Es poden garantir salvaguardes i períodes transitoris convenients vist el cas per exemple de Liechtenstein?

Andorra no pot viure d'esquena als seus veïns. Però tampoc pot ser portada a assumir acords només per inèrcia. I en tot cas, en tota negociació ha de tenir

molt clars els seus interessos. I quan es parla d'interessos, es parla en concret, no serveixen grans frases.

S'ha de tenir un equip que abans de negociar conegui molt bé on rauen els interessos d'Andorra en les quatre llibertats.

Un altre aspecte a considerar és la incorporació d'Andorra al dret i les decisions comunitàries que s'hauran d'assumir en un acord d'associació. La qüestió del cost de l'administració necessària no és negligible. Del que es tracta és d'assimilar la legislació europea sense possibilitat de decidir-la.

Això és una cessió de sobirania important sense contrapartida de decisió. En el fons, cal preguntar-se –i aquesta és una pregunta controvertida- si un acord d'associació ha d'imposar a Andorra tot el cabal comunitari i li deixa poc marge de maniobra, no seria millor esdevenir membre de ple dret de la UE, on al menys es participa en les decisions? Com a mínim, durant les negociacions d'un acord d'associació, es pot emprar aquesta possibilitat per obtenir millor termes i terminis negociadors.

El que en tot cas no pot ser és que Andorra i els altres petits estats negociïn acords d'associació que els imposin les obligacions dels estats membres però els hi prohibeixin participar en les decisions. Si no hi ha capacitat de participar en la decisió, hi ha d'haver marge de maniobra per negociar clàusules de salvaguarda i períodes transitoris importants.

En un altre ordre de coses, però també vinculades a la nostra imatge exterior, la promoció dels valors d'Andorra a l'exterior, com la pau, la democràcia, els drets humans i el desenvolupament, projecta una part de la imatge real d'Andorra que és un poble progressista, de pau i solidari.

En aquest sentit, acompanya la presència d'Andorra a l'exterior en els organismes internacionals i fa de guia de la nostra inserció en els grans debats que animen la comunitat internacional. En aquests temes no som no-alineats ni neutres. Estem del costat de les llibertats.

Molt Il·lustres senyores conselleres i senyors consellers, el viatge a Europa, bé sigui amb l'acord d'associació, o amb aquell estament de major confiança per al nostre país, ha de tenir la força i l'aval de tots els actors socials, econòmics i polítics de l'Estat. Aquesta és la meva proposta i aquesta és la nostra força. Ara bé, per tal que la ciutadania pugui decidir l'adopció de qualsevol acord amb Europa durem a terme un referèndum. Com he dit anteriorment, atesa la greu situació que estem vivint, en la nostra opinió aquest dossier ara no seria prioritari per al nostre país.

Ja parlant en clau estrictament interna, l'aposta clara en el nostre teixit productiu ha de passar a un escenari de complicitat compartida. S'ha de treballar al costat dels col·lectius, colze a colze amb les associacions, amb els sindicats i la patronal. L'administració pública ha d'estar al seu servei.

Les nostres institucions, començant pel Consell General, han de recuperar el paper que els atorga la Constitució per articular unes polítiques generals que afectin tot el país i també per defensar la nostra postura davant la comunitat internacional, com ha demostrat la situació actual.

Caldrà fixar de forma clara i amb llum i taquígrafs les bases competencials de totes les institucions de la nostra estructura territorial.

Les parròquies han jugat un paper cabdal en el creixement del nostre país i, per tant, es mereixen continuar tenint uns òrgans que les gestionin de forma propera, eficaç i amb les competències i recursos clarament definits.

Em comprometo a crear un espai nacional de treball i de debat entre el Consell General, el Govern i els Comuns amb l'única finalitat de trobar l'encaix òptim de tots els òrgans de l'Estat a l'actual i futura conjuntura econòmica, tot garantint la millor prestació de serveis a la ciutadania. Si no ho fem ara, després difícilment hi serem a temps

Hem de definir la despesa òptima de l'Estat i la pressió fiscal que els nostres ciutadans estan disposats a suportar dins l'entorn global en el qual ens movem per mantenir la nostra competitivitat com a país.

Crearem un departament i un règim especial per a residents passius per tal que es pugui competir eficaçment amb la resta de places mundials en situacions similars. Andorra ha de tornar a ser un país capaç d'atraure residents passius i conservar els que, per la implantació de la nova política fiscal, es veuen temptats a marxar.

El nostre creixement econòmic s'ha de basar en dos pilars fonamentals. Primer, l'obertura econòmica al món i segon, el suport als sectors tradicionals.

Pel que fa al primer, la llei d'inversions estrangeres s'ha de basar en la lliure competència i em comprometo a eliminar tots els criteris de discrecionalitat que s'atorga el Govern.

Constituir una societat al nostre país i, per tant, crear riquesa, no pot estar burocratitzat. Em comprometo a posar els mitjans legals i administratius escaients perquè qualsevol inversor, ja sigui nacional o estrangers, pugui constituir una societat al nostre país en un termini màxim de 48 hores.

Així mateix, qualsevol inversor necessita garanties jurídiques de l'Estat on exerceix la seva activitat. Aquestes garanties es basen principalment, en mantenir una normativa fiscal estable, una agència tributària professional i uns acords de doble imposició favorables.

El grup que encapçalo es compromet a dotar dels mitjans necessaris a la nostra administració tributària per tal de donar estabilitat jurídica a l'administrat i de revisar la normativa fiscal per tal de poder mantenir l'avantatge competitiu del nostre país.

Ens comprometem a adaptar les nostres lleis fiscals a les noves directives OCDE i revisar els CDI's signats per tal d'adequar-los a aquesta nova normativa.

Pel que fa als sectors tradicionals, que són els pilars del nostre teixit productiu actual, desplegarem una bateria de mesures adaptades a cadascun d'aquests sectors: comerç, turisme i hostaleria, agricultura i ramaderia, empenedoria, construcció i per últim sector financer.

El comerç és un dels pilars estratègics de la nostra economia i més enllà de la modificació de la Llei dels horaris comercials, en aquests últims quatre anys, els comerciants no han rebut resposta a les principals demandes realitzades al Govern. Si sóc elegit cap de Govern, em comprometo a :

- Reactivar la taula de comerç com a mecanisme de coordinació i col·laboració per tal de definir quines mesures s'han de prioritzar per a la dinamització del sector.
- Modificar la Llei d'arrendaments per estimular l'obertura de nous comerços.
- Crear el portal Comerç Andorra per donar informació àgil i fàcil sobre l'oferta comercial del país.
- Consolidar els eixos comercials amb mesures encaminades a facilitar la millora dels accessos, l'aparcament, la senyalització, la informació i la comunicació, així com la implantació de les àrees de promoció econòmica urbana, seguit el model internacional del BID (Business Improvement District).

El turisme i l'hostaleria és un altre dels nostres pilars bàsics econòmics. Aquest sector pateix l'estacionalitat i centrarem el nostre repte no tan sols en la definició de productes sinó també en la definició d'estratègia de captació de clients en els mercats potencials. Per tant, ens centrarem els nostres esforços

en la desestacionalització de la demanda, posant èmfasi en la captació de col·lectius amb disponibilitat per generar demanda en qualsevol època del any.

Caldrà incidir en la demanda dels mercats turístics emissors més rellevants, reforçant la promoció als mercats de proximitat, desenvolupant noves estratègies als mercats de mitjana distància i dinamitzant estratègies concretes als mercats més llunyans. Per tal de poder garantir una oferta adaptada a les expectatives de la demanda, ens comprometem a:

- Canviar la classificació hotelera, incorporant-hi la valoració d'instal·lacions i de qualitat.
- Promoure la regularització dels apartaments turístics i dels habitatges d'ús turístic i a revisar les normatives que incideixen sobre els establiments i les activitats turístiques, amb la finalitat d'evitar que les empreses del sector estiguin subjectes a limitacions o càrregues injustificades.
- Per últim, dins d'aquest apartat dedicat al turisme i l'hostaleria, com a base del Pirineu hem d'estimular el turisme de muntanya, de neu, el turisme rural i les rutes culturals.

Andorra, al llarg de la seva història ha tingut una gran tradició agrícola i ramadera. En aquest sentit, hem d'assegurar que aquest sector segueixi contribuint a la nostra economia. Caldrà combinar el model agrícola tradicional amb l'emprenedoria agrària, fent que la suma de les dues propostes assegurï la continuïtat del sector. Així mateix, la vigència del acord d'unió duanera de 1990 és clau per al desenvolupament d'aquest sector.

Aquest sector està íntimament lligat amb la conservació del nostre entorn. Caldrà dedicar recursos del Estat per al pasturatge de neteja del sotabosc, de les pastures deixades a l'erm i/o del dall dels prats. El turisme rural ha de contribuir a diversificar i mantenir les explotacions agrícoles i ramaderes radicades al nostre país.

Andorra ha estat un territori d'emprenedors. Aquesta ha estat la nostra gran força en el passat i hem de ser capaços, des del Govern, de mantenir les condicions necessàries per que ho pugui continuant sent en el futur.

La creació d'empreses no ha de ser un tràmit feixuc. L'administració ha de facilitar la implantació de noves empreses amb tràmits reduïts i de curta durada. En aquest sentit, i com ja he dit abans, ens comprometem que en un termini màxim de 48 hores, un emprenedor pugui tenir una societat, de nova creació, operativa.

Així mateix, hem de crear el entorn adequat per tal què noves idees de negoci puguin tirar endavant, posant en contacte joves emprenedors amb inversors.

Altres temes que treballarem des del Govern seran:

Primer: fer tot el possible per habilitar el canal de pagament PayPal al Principat.

Segon: crearem una assignatura dins l'ensenyament secundari, que es prolongui fins a batxillerat on s'introduirà el món emprenedor a cada estudiant i se l'incentivarà a crear projectes. En aquest conjunt d'assignatures l'estudiant aprendrà a:

- Desenvolupar idees.
- Aprendre a ordenar idees i fer brainstormings.
- Treballar en equip.
- Crear plans d'empresa.

Aquesta iniciativa anirà acompanyada d'un concurs anual on es premiaran els millors plans d'empresa realitzats als diferents centres d'ensenyament del nostre país.

Tercer: Qualsevol emprenedor que vulgui establir una societat i disposi d'uns recursos propis inferiors als 10.000 euros, gaudirà de reduccions en

l'autorització i registre de constitució de societat així com una reducció sobre l'Impost de la taxa sobre l'activitat econòmica a Govern.

Per últim, establirem una reducció en les cotitzacions de la CASS d'un any i mig des de l'obertura de l'empresa (aquesta reducció afecta directament els socis cofundadors).

Molt Il·lustres senyores Conselleres i senyors Consellers, vull adreçar-me a un dels altres sectors que ha patit més durant la crisi que encara estem vivint, i aquest és el de la construcció. En aquest últims anys, tant la inversió pública com la privada s'ha vist minvada, el que ha fet que molts treballadors d'aquest sector hagin perdut el seu lloc de treball.

Si sóc escollit Cap de Govern, incrementarem la inversió pública per tal de contribuir activament a la reactivació d'aquest sector.

La inversió en infraestructures ha estat i continua sent cabdal per al desenvolupament turístic del nostre país. La política de repartir a parts iguals el pressupost per tot el territori, sense establir unes prioritats en funció d'una visió de país, penalitza la competitivitat d'Andorra. Igualment, el nostre país com a destinació turística necessita una porta d'accés per a les capitals europees més importants.

- Per al nostre grup és primordial la finalització del vial de Sant Julià de Lòria. Que vull insistir que no és el vial d'aquesta parròquia, sinó de tot Andorra.
- Assumeixo també el compromís de dur a terme els estudis tècnics per trobar una ubicació per a un aeroport dins del territori del nostre país, finançat amb capital privat.

El nostre model d'administració pública actual ha demostrat que necessita una reforma profunda. El tracte del ciutadà amb l'Administració és burocràtic i feixuc. En aquests darrers anys hem vist com s'ha enfrontat al sector públic

amb el privat i jo em comprometo a establir un nou punt de partida, per tal de negociar de forma transparent amb els representants del sector públic amb l'objectiu de, d'una banda posar l'Administració al servei del ciutadà i, d'una altra, fer sostenible la despesa de funcionament per fer-la viable. Per tal de dur a terme aquests objectius em comprometo a:

- Habilitar la finestra única i l'expedient únic, modificant tota aquella legislació que ha fet complicat el tracte entre l'Administració i la ciutadania.
- Modificar la Llei de la funció pública amb la participació i implicació dels representants sindicals.
- Modificar igualment la Llei de pensions de jubilació dels funcionaris amb la participació dels agents implicats.
- Deixar sense efecte l'article 2 de la Llei 2/2012.

Andorra necessita un model de mercat laboral dinàmic i malauradament, la rigidesa de l'actual Codi de relacions laborals dificulta la contractació i la mobilitat laboral. Aquest grup polític creu més que necessari:

- Una reforma laboral, reclamada pels agents sindicals i patronal.
- El replantejament del Servei d'Ocupació a fi de fer-lo més resolutiu, tant per a les empreses com per als treballadors.
- Incentivar les contractacions en pràctiques que permeti la reconducció professional de persones.
- I un nou model de formació per a aturats.

Per últim, dins d'aquest capítol econòmic del meu discurs, permetin-me dedicar uns breus moments al sector financer del nostre país. Si des del Govern no som capaços de equiparar-lo als nostres Estats veïns, perquè pugui competir de igual a igual en el entorn Europeu, correm el risc que el suport que aquest sector ha donat al país en el passat (en forma de crèdits, subvencions a través de fundacions, entre d'altres), desaparegui en un futur no molt llunyà. El grup

que encapçalo es compromet a enfortir els òrgans de l'administració de control i legislar adequadament per tal que el sector financer pugui operar des d'Andorra en els països del nostre entorn.

Andorra és la nostra ciutadania. La millora de les polítiques en els àmbits sanitari, educatiu, protecció de col·lectius més fràgils, preservació del medi ambient i seguretat ciutadana és primordial. Aquest plantejament rau en la cultura del respecte a les persones i a la llei.

L'eficiència del sistema sanitari s'ha basat en els números i no en les persones, deixant de banda que un sistema eficient és aquell que vetlla per l'atenció als usuaris. Em comprometo, doncs, a:

- No continuar amb la política de retallades i de fiscalització en què ha incorregut la Caixa Andorrana de Seguretat Social.
- Situar el pacient en el centre del sistema.
- Encarregarem una auditoria de gestió per corregir les ineficiències, definir els indicadors de salut per planificar i gestionar millor el sistema, tot repartint equitativament els recursos, tant econòmics, com professionals.
- Revisarem la Llei de la CASS per garantir la solidesa financera del sistema.
- Posarem un sostre màxim de les cotitzacions de la CASS.

El benestar és un concepte molt important dins la visió que els liberals tenim d'Andorra perquè engloba diversos àmbits com ara l'atenció a la dependència, els ajuts, el servei d'ocupació, la gent gran, les polítiques d'igualtat, la infància i la família i l'habitatge. El nostre programa electoral contenia un ampli ventall de propostes en aquest camp. No les citaré totes, però sí que vull concretar algunes:

- Reestructurarem els criteris dels ajuts socials.
- Pararem atenció especial a aquelles persones que siguin aturats de llarga durada.
- Garantirem la prestació d'atenció adequada i especialitzada.
- Adoptarem una política de protecció de les famílies.
- Dedicarem una especial atenció a les mares que són cap de família per ajudar-les quan es trobin en situació de risc.
- Promourem la mediació educativa i familiar com a mesura de prevenció.
- Crearem el títol de família nombrosa i ajudarem les famílies amb rendes més baixes
- Els joves que vulguin emancipar-se també podran comptar amb ajuts diferenciats dels que rebin altres col·lectius.
- Facilitarem que cada família o persona pugui escollir l'habitatge que li cal, d'aquesta manera no es creen nuclis on s'identifiquin famílies amb problemàtica social o econòmica a la vegada que es dinamitza el mercat de lloguer i no es crea una competència directa i deslleial enfront de la iniciativa privada.

Un país petit i extraordinari com el nostre ha de defugir les polítiques dels grans països, ha de saber –sense quedar-ne exclòs- singularitzar-se en el món global que l'envolta, ha d'apostar per la qualitat humana, és a dir pels valors de la persona i si el què volem és un país de qualitat la clau rau en una educació d'excel·lència. La política educativa és el pilar indiscutible de qualsevol societat

i, estic convençut, que Andorra se'n sortirà si apostem de valent per fomentar, crear, retenir i atreure talent.

- Hem d'invertir en educació, en recerca, en tecnologia, en la formació dels nostres joves i ciutadans i estar al seu costat ajudant a reeixir els que tenen capacitat i talent. Aquesta és la millor aposta de futur per al nostre país i aquest és el meu objectiu.
- Hem de continuar donant les mateixes oportunitats a tothom i garantir la cohesió social posant a l'abast de tots els joves els programes necessaris d'ajut a l'estudi tant a l'interior del país com per seguir estudis més enllà de les nostres fronteres.
- Un bon coneixement de la llengua anglesa és quelcom d'inajornable. Els nostres joves han de posseir com a mínim el domini de les quatre llengües (català, castellà, francès i anglès) en tots els sistemes educatius que conviuen al nostre país.
- De la mateixa manera, posarem tots els mitjans necessaris per mantenir i enfortir encara més l'estructura educativa pública, gratuïta i plural del nostre Estat, una de les nostres riqueses més preuades. En aquest sentit, treballarem en molt estreta col·laboració amb Espanya i França.
- Compartim plenament el Pla Estratègic de Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà (PERMSEA), iniciat en legislatures anteriors, i el continuarem implementant i millorant, si escau, en totes les formacions, cicles i nivells adients. Els grans projectes necessiten unitat i continuïtat i l'excel·lència en educació requereix un consens nacional de totes les parts.

- Hem d'adequar la Llei d'Ordenament del Sistema Educatiu Andorrà, de l'any 1994, a les necessitats actuals per tal d'avançar en la construcció d'un sistema educatiu eficient i efectiu que doni resposta a les demandes de la societat present i futura. Una bona política educativa rau també en saber anticipar-se.
- La Formació Professional, eina fonamental en la inserció dels nostres joves al mercat laboral, ha de concebre les seves ofertes formatives en estreta relació amb el teixit empresarial.
- Dins del marc de la Formació Professional continuada impulsarem, sense més demora, la Formació Professional mitjançant la validació i el reconeixement de l'experiència professional per tal de desenvolupar la qualificació dels treballadors, acreditar les competències professionals adquirides i poder dotar de diplomes aquells professionals que no en posseeixen.
- Polítiques i accions com aquestes són les que, més enllà d'incrementar el nivell formatiu dels ciutadans, contribueixen a disminuir la taxa d'atur. Els països més avançats, en moments estratègics, així han sabut fer-ho.
- En l'àmbit universitari hem de continuar potenciant els programes d'estudis especialitzats adaptats a l'entorn socioeconòmic amb l'objectiu d'assolir l'excel·lència i donar suport al desenvolupament econòmic combinant la innovació i el coneixement amb punts forts i específics del nostre territori.
- Seguint les línies de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, promourem la internacionalització de la Universitat d'Andorra amb formacions on Andorra pugui ser centre de referència i amb harmonia amb el procés d'obertura econòmica vigent.

Tots aquests propòsits necessiten, però, d'eines d'avaluació i d'indicadors de qualitat, primer a nivell intern i després en el marc internacional per tal de

disposar dels corresponents referents sobre rendiment i excel·lència educativa. L'educació és també, sense cap mena de dubte, la nostra llengua i la nostra cultura, la nostra manera de ser i de fer. És a dir, el moll de l'os de la nostra identitat que hem de saber transmetre generació rere generació.

El nostre país té un enorme patrimoni natural i una enorme biodiversitat que cal conservar ordenada i correctament. La preservació és compatible amb l'activitat humana i l'aprofitament econòmic d'aquests espais. En aquest capítol:

- Donarem suport a les iniciatives individuals i col·lectives, tant privades com públiques, en la producció i l'ús d'energies renovables.
- Promourem una gestió de l'aigua i lluitarem activament contra la contaminació de l'aigua.
- Millorarem el funcionament de les estacions depuradores d'aigües residuals. Tant pel que fa a la qualitat, com al rendiment econòmic.

La nostra política es basa en els principis de precaució, prevenció i protecció. Tenim l'obligació de respondre i fer-hi front als riscos definint una política relativa al coneixement, l'avaluació, la prevenció i la reducció de les contaminacions de tot tipus, així com els riscos lligats a l'activitat humana o riscos naturals.

- Lluitarem contra l'intrusisme en el sector per tal de protegir les empreses legalment establertes i dotar la gestió de residus de més qualitat i seguretat en el servei i manipulació.
- Revisarem la llei de residus per tal de dotar de més formació el personal del sector. Fent especial atenció als residus perillosos com ara l'amiant, els hidrocarburs, sanitaris i altres.

- Serem vigilants en el seguiment i la manipulació dels residus amb un programa informàtic eficient i àgil entre els gestors i l'administració.
- Adequarem el forn incinerador per tractar els residus contaminats amb hidrocarburs, que tenen un al valor energètic i així poder-lo aprofitar en el mateix, abaratir costos a tots els agents implicats.

El nostre objectiu és la preservació, la recerca i la documentació del patrimoni material i immaterial i el foment de la creativitat com a elements distintius d'Andorra. Per tal de dur a terme aquests objectius:

- Promourem condicions fiscals afavoridores perquè l'empresa privada impulsi el mecenatge.
- Farem que la Taula de la Cultura sigui la gran coordinadora de la programació d'actes culturals evitant les duplicitats i afavorint l'afluència de públic.
- Cercarem una utilitat pública per als edificis de titularitat estatal considerats patrimoni cultural.
- Continuarem donant suport a la presència d'Andorra en certàmens internacionals d'àmbit cultural.
- Donarem un impuls als Tallers d'Art per promoure l'aflorament de nous talents.
- Promourem la setmana de les arts escèniques a les escoles del país.
- Treballarem per fer de la Vall del Madriu-Perafita-Claror un referent turístic i econòmic del país.

- En resum, posarem en valor tot allò que tenim, tot allò que ens identifica, ens fa únics i que sens dubte ens uneix per sobre de tot: les nostres tradicions, la nostra cuina, la nostra cultura.

Molt Il·lustres senyores conselleres i senyors consellers, som davant de la generació més ben formada, però el sistema no pot acollir-la al ritme necessari. Hem d'esmerçar tots els esforços i recursos disponibles dels àmbits públics i privats per poder donar les oportunitats que els nostres joves ens reclamen. Per això, jo i el grup que em dóna suport en aquest discurs de candidatura a cap de Govern plantejem:

- Impulsar un pla de transició dels joves del món educatiu al món laboral per potenciar l'ocupació juvenil.
- Promoure la signatura de contractes en pràctiques i contractes per a la formació i aprenentatge de joves a l'atur.
- Reforçar les polítiques juvenils amb especial incidència en l'associacionisme i les plataformes ciutadanes.
- Regular la figura del monitor de lleure i dels professionals d'aquest sector en coordinació amb els comuns.

La influència de l'esport al servei de la salut, el lleure i l'oci ha ampliat el concepte d'esport per a tothom i ha fet créixer la pràctica esportiva. Des del grup liberal pensem que cal:

- Modernitzar la Llei de l'esport per adaptar-la als criteris internacionals de lluita contra el dopatge.
- Introduir les bases necessàries per poder crear societats anònimes esportives per a l'esport professional.

- Crear un servei d'àmbit nacional de medicina de l'esport coordinat amb els centres privats existents per desenvolupar un programa de seguiment de revisions mèdiques entre d'altres activitats.
- Ampliar l'actual programa d'esport-estudi a més disciplines.

Andorra és un dels països més segurs del món, gràcies principalment a l'esforç de les persones que s'hi dediquen. Igualment, la justícia lenta no és pròpia d'un país avançat. Des del grup liberal creiem que aquests dos eixos són vitals per a la correcta convivència social i desplegarem les següents mesures:

- Respondrem a la demanda de regulació de la carrera professional del personal de la justícia i planificarem el disseny del què ha de ser el model de justícia al nostre país.
- Abordarem des de posicions de diàleg el conflicte obert amb els funcionaris que es dediquen a la seguretat.
- Aprovarem la Llei del cos de bombers.
- Avançarem en el desplegament dels reglaments inherents a les lleis dels cossos especials.
- Satisfarem les necessitats del personal que es dedica a la seguretat pública amb recursos moderns i adaptats a les seves necessitats.

Molt Il·lustres senyores conselleres i senyors consellers. Ho deia en les primeres frases de la meva intervenció i aquest és el programa que el grup liberal, encapçalat per la meva persona, es compromet a implementar.

Com ho farem?

En primer lloc reordenarem les prioritats, adequant les estructures de l'Estat a les nostres possibilitats reals. Per portar-ho a terme establirem un diàleg

permanent amb totes els interlocutors: Comuns, Associacions, Sindicats, Patronal, professionals de les administracions.

Aquesta és i serà la gran força, el gran compromís i, sens dubte, la resultant ha de ser la base indiscutible de l'èxit com a país per als propers anys.

Com ho pagarem?

Prioritzant, racionalitzant i duent a terme polítiques que promoguin el creixement econòmic. La nostra aposta es basa en un creixement social sostingut que ha de provocar un reforçat teixit empresarial capaç de generar llocs de treball suficients per tal de continuar dotant l'Estat dels recursos necessaris.

I acabo, Molt Il·lustres senyores conselleres i senyors consellers amb un missatge. Un missatge que recull el neguit d'aquesta proposta, d'una proposta liberal basada en uns valors, en una ideologia compartida per milers de persones durant molts segles i que avui torna a la vida pública andorrana, amb força i decisió.

El més important d'ara és el compromís que tots els que avui d'aquí representem el poble andorrà tenim que resoldre amb unitat, amb sentit d'Estat i responsabilitat.

Amb l'equip de persones que m'acompanya en aquest projecte, em sento amb la força i la il·lusió necessàries per tal de recuperar l'entusiasme i amb la ferma convicció que Andorra té futur.

Moltes gràcies, Molt Il·lustres senyores Conselleres i senyors Consellers Generals per la seva atenció.